

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Olsztyn, 10 czerwca 2026 r.

PS-VI.431.3.12.2026.WS

Szanowna Pani
Jolanta Pilcek
Dyrektor
Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1”
w Morągu
ul. Żeromskiego 19
14-300 Morąg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, ul. Żeromskiego 19, 14-300 Morąg. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierowała pani Jolanta Pilcek, która stanowisko Dyrektora Jednostki objęła z dniem 6 listopada 2012 r.

Kontrolę doraźną w trybie uproszczonym przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista, kierująca zespołem pracowników, legitymacja służbowa nr 70/2023, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, oraz

Iwona Czmochowska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 39/2019, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.292.2026 z dnia 26 marca 2026 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 30 marca 2026 r. i zakończono w dniu 3 kwietnia 2026 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 14.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Przestrzeganie wybranych praw dziecka, w związku z powyższymi informacjami dotyczącymi nieprawidłowości w placówce, wskazanymi w korespondencji Rzecznika Praw Dziecka z 15 marca 2026 r.
- okres objęty kontrolą: od dnia zakończenia ostatniej kontroli w Domu dla dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, to jest od 14 sierpnia 2024 r. do dnia zakończenia czynności w niniejszej kontroli doraźnej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 49 ze zm.) – dalej jako ustawa wrispz, m.in. w świetle przepisu art. 122a ustawy wrispz oraz:

- Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 Nr 120, poz. 526),
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 395 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2026 poz. 236).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / Dom/ Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, panią Jolantę Pilcek,
3. Statut – co oznacza: *Statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu*,
4. Regulamin – co oznacza: *Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu*,
5. Wykaz kadry pedagogicznej – co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
6. Wykaz dzieci – co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
7. Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
8. diagnoza / diagnoza psychofizyczna – co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
9. plan / plan pomocy – co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
10. karta – co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
11. zespół – co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wrispz,
12. ocena / okresowa ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
13. Pismo RPD/korespondencja RPD – co oznacza: pismo Rzecznika Praw Dziecka z dnia 15 marca 2026 r. skierowane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
14. kieszonkowe – co oznacza kwotę do własnego dysponowania przez wychowanków, o której mowa w § 18 ust 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
15. wychowawca – co oznacza wychowawcę, o którym mowa w korespondencji RPD pod poz. 5 z Wykazu kadry pedagogicznej.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2025 r., a mających wpływ na działalność Jednostki

w zakresie objętym kontrolą), informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora w toku kontroli doraźnej, oględziny Placówki oraz rozmowy przeprowadzone z dziećmi.

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin z siedzibą w Morągu, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki określa:

- 1) Statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, przyjęty Uchwałą Nr 4 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Rodzin z dnia 6 listopada 2012 r. **/akta kontroli str. 1-3/**.
- 2) Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, przyjęty Uchwałą Nr 6 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin z dnia 9 grudnia 2019 roku, ze zmianami z dnia 28 grudnia 2020 r., 28 grudnia 2022 roku oraz 28 sierpnia 2024 r. **/akta kontroli str. 4-21/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, realizowana była między innymi w oparciu o:

- *Roczny plan pracy placówki opiekuńczo-wychowawczej w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, opracowywany na każdy rok kalendarzowy przez Dyrektora /akta kontroli str. 22-49/*,
- *Plan pracy Psychologa Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1”, opracowany przez psychologa na dany rok kalendarzowy i zatwierdzony przez Dyrektora /akta kontroli str. 50-51/*,
- *Plan pracy pedagoga w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, opracowany przez pedagoga na dany rok kalendarzowy i zatwierdzony przez Dyrektora /akta kontroli str. 52-57/*,
- *Procedury postępowania dla kadry pedagogicznej obowiązujące w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu w sytuacjach konieczności wsparcia psychologiczno-pedagogicznego /akta kontroli str. 58-59/*,
- *Procedury postępowania dla kadry pedagogicznej obowiązujące w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu w sytuacjach zagrożenia wychowanków demoralizacją /akta kontroli str. 60-76/*,
- *Procedury pełnienia opieki nad wychowankami w porze nocnej /akta kontroli str. 77-79/*,
- *Procedury urlopowania podopiecznych Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu do domu rodzinnego /akta kontroli str. 80/*,
- *Procedury urlopowania podopiecznych Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu do rodzin zaprzyjaźnionych /akta kontroli str. 81/*,
- *Procedury odwiedzin osób z rodzin spokrewnionych lub rodzin zaprzyjaźnionych podopiecznych Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu /akta kontroli str. 82/*,
- *Procedury podawania leków podopiecznym Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu /akta kontroli str. 83/*,
- *Monitoring w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu /akta kontroli str. 84-88/*.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

Ponadto w okresie podlegającym kontroli w Placówce obowiązywały także Standardy Ochrony Małoletnich oraz *Regulamin kieszonkowego Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu*, przyjęty Uchwałą Nr 4/2024 r. z dnia 28 sierpnia 2024 r., zmieniony aneksem z dnia 28 października 2025 r., w którym z opóźnieniem dostosowano wypłacaną kwotę kieszonkowego do obowiązującej, zgodnie z ogłoszoną w obwieszczeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, od 1 czerwca 2024 roku minimalną wysokością kieszonkowego **/akta kontroli str. 89-92/**. Przedłożone kontrolującym listy wypłaty za okres od czerwca 2024 r. do października 2025 r., potwierdziły, iż kieszonkowe zostało wychowankom wyrównane i na bieżąco wypłacane jest w wysokości 60,00 zł **/akta kontroli str. 93-110/**. Potwierdziły ten fakt również dzieci podczas rozmów z kontrolującymi. W związku z tym organ kontroli nie wydał zaleceń w tej sprawie.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Zgodnie z przedłożonym wykazem, stanowiącym **akta kontroli str. 111-114** oraz zapisami Regulaminu, w badanym okresie Placówką kierował Dyrektor, zatrudniony w niej w wymiarze 1/4 etatu. Dyrektora we wszystkich jego działaniach wspierała osoba pełniąca funkcję Zastępcy Dyrektora i jednocześnie wychowawcy-koordynatora oraz terapeuty biofeedback, zatrudniona w Jednostce w wymiarze 1/4 etatu (łącznie).

Poza Dyrektorem i Zastępcą Dyrektora - na stanowiskach pracowników pedagogicznych, zatrudnionych było łącznie 8 osób. W dacie kontroli zatrudnienie przedstawiało się następująco:

- wychowawca – koordynator (lider) – 1 osoba, w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca – koordynator – 2 osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów,
- młodszy wychowawca – 2 osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów,
- pedagog – 1 osoba, w wymiarze ¼ etatu,
- psycholog – 2 osoby, zatrudnione na podstawie umowy zlecenia (zatrudnienie przez Fundację ERBUD) z czego jedna świadczyła pracę do dnia 19 grudnia 2025 r.

Podczas kontroli przeprowadzonej w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu w dniach 26-28 lutego 2020 r. (wystąpienie pokontrolne z dnia 9 marca 2020 r. znak: PS-VI.431.3.3.2020.AK) zweryfikowano kwalifikacje Dyrektora, Zastępcy Dyrektora a także wychowawcy koordynatora-lidera, wychowawców-koordynatorów, psychologa oraz pedagoga (z Wykazu kadry pod poz. 3, 4, 5, 7 oraz 8), w związku z tym, odstąpiono od ponownej analizy akt tych pracowników. Stwierdzono wówczas zgodność zatrudnienia z wymaganiami kwalifikacyjnymi, określonymi w art. 97 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy wrispz, tj. w zakresie odpowiedniego wykształcenia i stażu pracy Dyrektora i Zastępcy Dyrektora Placówki oraz w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz w zakresie osób, zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych. W dokumentacji ww. osób znajdowały się także oświadczenia potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 oraz art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, to jest, że osoby nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona, nie mają zobowiązań alimentacyjnych, nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W toku bieżącej kontroli analizie poddano akta osobowe pracowników z Wykazu kadry pod poz. 6, 9 oraz 10 zatrudnionych po dacie ww. kontroli problemowej. Stwierdzono, że zarówno wychowawcy (z Wykazu kadry pod poz. 6 i 10) jak i psycholog (z Wykazu kadry pod poz. 9) posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach

osobowych każdej z tych osób znajdowały się także oświadczenia, potwierdzające spełnianie warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, tj., że osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Analizie poddano akta osobowe wszystkich zatrudnionych pracowników pedagogicznych pod kątem posiadania aktualnych zaświadczeń lekarskich, poświadczających brak przeciwwskazań do pełnienia powierzonych im funkcji, w myśl z art. 97 ust. 3 pkt 6 oraz 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz, nie stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie.

Przepisy art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) wskazują, iż pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swoje funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Jednocześnie w myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów art. 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2026 poz. 110 ze zm.)

pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem.

Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Kontrolujący poddali analizie akta osobowe wychowawców oraz psychologa z Wykazu kadry pod poz. 6, 9 oraz 10 pod kątem niefigurowania w bazie danych Rejestru, gdyż akta osobowe pozostałych pracowników pedagogicznych Placówki oraz Dyrektora i jego Zastępcy, w tym zakresie badano w toku kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 9-14 sierpnia 2024 r., nie stwierdzając nieprawidłowości w powyższym zakresie. Wszyscy pracownicy Placówki zweryfikowani zostali zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa w ww. Rejestrze, co potwierdziły znajdujące się w ich aktach osobowych wydruki.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień kontroli w Placówce na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 115-116/**.

Stwierdzono, iż na dzień kontroli 8 wychowanków przebywało poza Placówką, w tym 6 w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, 1 wychowanek w internacie, 1 wychowanek urlopowany do rodziny biologicznej.

Jak wynika z przedłożonych informacji, stanowiących **akta kontroli str. 117-120:**

- 6 wychowanków posiadało orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 4 wychowanków posiadało opinie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 14 podopiecznych uczęszczało na zajęcia do specjalistów tj. pedagoga Placówki (12 dzieci), pedagoga poza Placówką (7 dzieci), psychologa z Jednostki (12 dzieci), psychologa poza Jednostką (6 dzieci), logopedy poza Placówką (1 dziecko), psychoterapeuty poza Placówką (1 dziecko).

Ustalono, iż 1 rodzina biologiczna dzieci, umieszczonych w Placówce, współpracowała w badanym okresie z asystentem rodziny **/akta kontroli str. 119/**.

Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy w.rp, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 3 dzieci poniżej 10 roku życia (poz. 5, 11 i 12 z Wykazu dzieci). Dyrektor kontrolowanej Jednostki oświadczył, iż 2 dzieci zostało umieszczonych w Placówce w trybie zabezpieczenia. Powiat nie dysponował wolnymi miejscami w rodzinnej pieczy zastępczej i skierował dzieci do Placówki, aby mogły przebywać razem w jednym domu. Dzieci zostały umieszczone w jednym pokoju i chodzą do tej samej szkoły. Natomiast 1 dziecko zostało umieszczone w Placówce ze starszym rodzeństwem **/akta kontroli str. 121/**. Powyższe potwierdziła przedłożona kontrolującym dokumentacja. Biorąc pod uwagę okoliczności umieszczenia dzieci w Placówce, kontrolujący uznali, iż jest to przypadek szczególny, o którym mowa w art. 95 ust. 2 w.rp. Niemniej, biorąc pod uwagę fakt, że dzieci poniżej 10 roku życia, co do zasady winne przebywać w rodzinnej pieczy zastępczej, w ocenie kontrolujących należy podjąć we współpracy z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, działania ukierunkowane na umieszczenie tychże podopiecznych w rodzinnej formie pieczy zastępczej.

W okresie podlegającym kontroli rozdzielono 2 rodzeństwa. Z pisemnej informacji uzyskanej od Dyrektora Placówki wynika, że dzieci nie mogły być umieszczone w jednej Placówce z powodu braku miejsca, jednakże wychowankowie mają możliwość codziennego kontaktu, przebywania ze sobą i spędzania czasu na wspólnych zabawach i zajęciach, gdyż obie Placówki znajdują się na tym samym terenie **/akta kontroli str. 122/**. Kontrolujący zwrócili uwagę na konieczność podjęcia działań dążących do połączenia rodzeństwa, gdy zajdzie taka możliwość. W okresie objętym kontrolą nie przeniesiono wychowanków do instytucjonalnej ani rodzinnej pieczy zastępczej, żadne dziecko nie powróciło do rodziny biologicznej, żadne dziecko nie zostało przysposobione **/akta kontroli str. 123-124/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Praca w Jednostce prowadzona jest m.in. w oparciu o *Roczny plan pracy placówki opiekuńczo-wychowawczej w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu*, który opracowywany był na dany rok kalendarzowy **/akta kontroli str. 22-49/**. W planie tym wyszczególniono wszystkie wydarzenia oraz zadania realizowane przez Placówkę w ujęciu miesięcznym.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w Placówce prowadzi się następującą dokumentację:

- księgę ewidencji wychowanków,
- jadłospisy,
- zeszyt podawania leków,
- druki zapotrzebowania na zakup odzieży, artykułów szkolnych, artykułów higieny osobistej i chemii dla potrzeby dbałości o czystość pomieszczeń, pranie, zmywanie itp.,
- plan pracy Placówki.

Ponadto, zgodnie z przedłożoną informacją, dla każdego dziecka sporządzano:

- diagnozę,
- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę odzieżową,
- protokoły zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych,
- arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych,

Gromadzona jest także dokumentacja wychowanków:

- medyczna,
- sądowa,
- osobowa /**akta kontroli str. 125/**.

Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, umieszczonych w Placówce w dacie kontroli (poz. 1, 4, 5, 7 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnozy psychofizyczne były sporządzane przez psychologa niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki.

Poddane analizie diagnozy psychofizyczne zawierały:

- informacje dotyczące środowiska rodzinnego wychowanka,
- informacje o stanie zdrowia dziecka,
- analizę mocnych strony dziecka,
- analizę potrzeb dziecka (w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej oraz społecznej),
- analizę przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wpływ kryzysu w rodzinie na rozwój dziecka,
- analizę relacji dziecka z najbliższym otoczeniem oraz osobami dla niego ważnymi,
- analizę rozwoju dziecka,
- wskazania dotyczące: dalszej pracy pedagogicznej, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, przygotowania dziecka do usamodzielnienia /**akta kontroli str. 126-136/**.

W diagnozach psychofizycznych ujmowano wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Ponadto ustalono, iż aktualizacja diagnoz psychofizycznych sporządzana była, gdy w sposób znaczący zmiana uległa sytuacja dziecka w obszarach wskazanych w § 14 rozporządzenia.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy (niezwłocznie po jej sporządzeniu) oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy opracowany na podstawie diagnozy, niezwłocznie po jej sporządzeniu **/akta kontroli str. 137-153/**. Plany ulegały modyfikacji co pół roku, po omówieniu sytuacji dziecka podczas posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Dokument zawierał datę sporządzenia i aktualizacji, tym samym kontrolujący stwierdzili, że plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku, o czym mowa w § 15 ust. 5 rozporządzenia **/akta kontroli str. 154-159/**.

W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, widniejących pod poz. nr 1, 4, 5, 7 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Stwierdzono, iż plany poddane analizie, zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4a ustawy w.r.p. oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu.

Plany pomocy wychowanków zawierały podpis asystenta lub pracownika socjalnego z ośrodka pomocy społecznej, który współpracował z rodziną w przypadku, gdy celem głównym planu pomocy był powrót dziecka do rodziny.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Stwierdzono, iż każdy z poddanych analizie planów zawierał dookreślony cel pracy z dzieckiem (jeden z czterech wskazanych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia) a także działania długoterminowe oraz krótkoterminowe, służące osiągnięciu założonego celu **/akta kontroli str. 137-143/**.

Ustalono, iż plany pomocy były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania. Analiza planów wykazała, iż uwzględniono w nich kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi, a także rozwój pasji i zainteresowań dziecka.

Realizację działań ujętych w planach pomocy dokumentowano w zeszytach: dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, znajdującej się w teczkach prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy

dziecka oraz specjalistów (m.in. kartach pobytu, kartach udziału w zajęciach specjalistycznych, arkuszu badań i obserwacji).

- **prorowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, iż zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia pedagog i psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem. Dokumenty te zawierały datę oraz informacje dotyczące przebiegu zajęć, jakie tego dnia się odbyły **/akta kontroli str. 160-163/**.

Ponadto, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce, dla każdego dziecka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Placówce oraz realizację działań Placówki w kontekście zaspokojenia potrzeb wychowanków poprzez objęcie ich wsparciem specjalistów. Dokumenty te zawierały: datę i zapis obserwacji zachowania dziecka oraz pieczęć z podpisem osoby sporządzającej dokument **/akta kontroli str. 164-174/**.

- **prorowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno się prowadzić kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie (w przypadku dziecka umieszczonego interwencyjnie) bądź co miesiąc (w przypadku umieszczenia w trybie zwykłym). Stwierdzono, iż w Placówce karty pobytu sporządzano każdemu z dzieci. Zawierały one elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia **/akta kontroli str. 175-185/**. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne.

- **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wrispz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3-go roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

W okresie objętym kontrolą posiedzenia zespołu – co do zasady - odbyły się terminowo, tj. w dniach: 14 maja 2025 r. i 19 listopada 2025 r. W przypadku posiedzenia zespołu z dnia 19 listopada 2025 r. termin ten jednakże został przekroczony o 5 dni **/akta kontroli str. 186-195/**. Z informacji uzyskanej od Dyrektora kontrolowanej Jednostki wynika, że uchybienie terminu spowodowane było tym, że data posiedzenia kolidowała z obowiązkami służbowymi Sędzi, która była zaproszona na posiedzenie zespołu ds. okresowej sytuacji dziecka. Sytuacja ta była już omawiana z Dyrektorem podczas kontroli problemowej przeprowadzonej w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 3” w Morągu w dniach 24-27 lutego 2026 r. i uznano wówczas wyjaśnienia Dyrektora w powyższym zakresie ponieważ analiza protokołu z posiedzenia zespołu wykazała, że sędzia wzięła w nim udział. Jednocześnie wskazać należy, że przepis stanowi, iż okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać należy **nie rzadziej** niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące. Tym samym posiedzenia takie można zorganizować wcześniej.

Stwierdzono, że po odbytych posiedzeniach zespołu każdorazowo sporządzano wspólny dla wszystkich wychowanków dokument pn. „*Protokół z obligatoryjnego posiedzenia stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1”*”, w którym zawarto wszystkie cele ujęte w art. 136 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 186-195/**. Analiza tego dokumentu wykazała, że we wszystkich obszarach dokonano niezbędnych wpisów, poza tym Zespół formułował dla każdego wychowanka osobno wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przysyłał je do Sądu oraz ośrodka adopcyjnego, co jest zgodne z art. 138 ust. 2 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 196/**.

Podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy wripsz, zgodnie z art. 4a ustawy wripsz, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Analiza protokołów okresowych ocen wykazała, iż nie zawierały one podpisów wychowanków, które potwierdzałyby ich zapoznanie się z wnioskami zespołu. Dyrektor poinformował, że „(...) *każde dziecko jest informowane o ustaleniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w naszej placówce, nie chcą brać udziału w posiedzeniach. Podopieczni omawiają ze swoimi wychowawcami modyfikację indywidualnego planu pomocy dziecku. Ponadto jeżeli dziecko jest kwalifikowane do przysposobienia, również wysłuchujemy dziecko w tej sprawie (jest to przekazywane do OA). Również w trakcie codziennej rozmowy omawiamy z dziećmi zagadnienia, które je bezpośrednio dotyczą. Dzieci mają możliwość swobodnej wypowiedzi na swój temat, zawsze otrzymują odpowiedź na zadawane przez nie pytania lub słuchają kiedy my chcemy przekazać im istotne sprawy dotyczące ich samych. Rozmowy są zazwyczaj zapisywane w karcie pobytu dziecka. Zapisane notatki z rozmów z podopiecznymi dołączane są również do teczek osobowej dziecka i zazwyczaj dotyczą spraw problemowych. Dzieci bardzo chętnie rozmawiają z nami o swoich codziennych sprawach o teraźniejszości, o przeszłości a najbardziej ciekawi ich co może przynieść przyszłość. Zawsze chętnie ich wysłuchamy i rozmawiamy z nimi na te tematy*” **/akta kontroli str. 197/**. Podczas rozmów z kontrolującymi dzieci wskazywały, iż są zapoznawane z założeniami zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, jednakże przedłożone kontrolującym karty pobytu nie potwierdzały tego faktu, gdyż nie zawierały notatek z tych rozmów. W ocenie kontrolujących **wysłuchanie wychowanka na okoliczność dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka** winno być udokumentowane np. poprzez złożenie adnotacji dziecka na protokole lub odnotowanie przez pracowników tego faktu w karcie pobytu, czego mimo zapewnień Dyrektora Placówki wychowawcy nie robili. Obowiązek dokumentowania istotnych spraw dotyczących pobytu dziecka wypływa z § 17 ust. 2 oraz § 13 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia. Zapewnienie wychowankowi możliwości zapoznania się z ustaleniami zespołu oraz jego wysłuchanie jest istotnym elementem realizacji praw dziecka w placówce, zgodnie z art. 4a ustawy wripsz oraz umożliwia skuteczne planowanie i ocenę działań wychowawczych. Powyższa sytuacja była już przedmiotem instruktażu wydanego podczas kontroli problemowej Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu przeprowadzonej w dniach 9-14 sierpnia 2024 r. oraz podczas kontroli problemowej Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 2” w Morągu, przeprowadzonej w dniach 3-6 listopada 2025 r., gdzie stwierdzono nieprawidłowość w powyższym zakresie.

5. Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka

W dniu 16 marca 2026 r. do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wpłynęło pismo Rzecznik Praw Dziecka, zawierające informacje o możliwych nieprawidłowościach w zakresie sprawowania opieki nad wychowankami Placówki. Z treści pisma wynikało, że wychowawca Placówki miał dopuszczać się zachowań naruszających godność dzieci, w szczególności poprzez ich upokarzanie, wyśmiewanie, używanie wulgaryzmów, odnoszenie się do ich sytuacji rodzinnej oraz podnoszenie głosu.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że wskazana w piśmie osoba jest pracownikiem Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu z wieloletnim stażem [z wykazu kadry pod poz. 5].

W celu ustalenia i oceny stanu przestrzegania praw dziecka, mających związek z sygnałami zawartymi w korespondencji RPD, w ramach postępowania kontrolnego w dniach od 30 marca do 3 kwietnia 2026 r. przeprowadzono rozmowy kierowane z 10 wychowankami obecnymi w Placówce, dotyczące przestrzegania wybranych praw dziecka. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 199-258**. W przypadku 3 wychowanków odstąpiono od standardowych pytań ankietowych ze względu na wiek (6, 8 i 9 lat) oraz stopień dojrzałości.

Prawo do wyrażania opinii - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

Zgodnie art. 4a ustawy w sprawie podmioty realizujące zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, mają obowiązek go wysłuchać, jeśli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Natomiast § 15 ust. 2 rozporządzenia zobowiązuje wychowawcę do uwzględnienia zdania dziecka przy opracowywaniu planu pomocy dziecku, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka.

Z pozyskanych w toku kontroli informacji wynika, że wychowankowie Placówki mają prawo do wyrażania swoich opinii w sprawach, które ich dotyczą. Mogą też zgłaszać swoje prośby, uwagi, opinie np. do wychowawców pracujących z grupą oraz do swojego indywidualnego wychowawcy czy bezpośrednio do Dyrektora. Indywidualny wychowawca uwzględnia zdanie dziecka przy opracowywaniu planu pomocy dziecku, zapoznaje go z nim, co wychowanek potwierdza własnoręcznym podpisem. Z pisemnej informacji Dyrektora wynika, że *„Wychowankowie mają zapewnioną możliwość swobodnego wyrażania swoich poglądów w sprawach ich dotyczących. Ich zdanie jest uwzględniane m.in. przy tworzeniu planów pomocy, wyborze szkoły, organizacji czasu wolnego czy zakupach odzieży. Dzieci uczestniczą również w spotkaniach samorządu wychowanków”* /**akta kontroli str. 197/**.

Jak wynika z informacji przedstawionej przez Dyrektora Placówki dzieci były zapoznawane z ustaleniami zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Ustalono jednak, że czynność ta nie została w żaden sposób udokumentowana. Wychowankowie byli zapoznawani przez wychowawców z złożeniami planów pomocy dziecku. Powyższe zostało omówione w części wystąpienia pokontrolnego dotyczącej opracowania planu pomocy dziecku i jego realizacji oraz w części opisującej dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka.

Wszystkie dzieci podczas rozmów z zespołem inspektorów wskazały, iż mogą swobodnie wyrażać własne poglądy oraz opinie w sprawach ich dotyczących, które są uwzględniane przez wychowawców oraz Dyrektora. Wychowankowie potwierdzili, że ich zdanie zawsze było uwzględniane.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Zgodnie z zapisami Regulaminu wychowanka, wychowankowie mają prawo samodzielnie decydować czy chcą uczestniczyć w praktykach religijnych zgodnie z wolą rodziców i swoimi potrzebami. Kiedy zachodzi potrzeba Placówka umożliwia udział w Mszach Świątecznych, uczestniczy w przygotowaniach w celu przyjmowania sakramentów. Na pytanie dotyczące uczestniczenia w niedzielnej Mszy Świętej, wychowankowie jednogłośnie odpowiedzieli, iż mają prawo samodzielnie o tym decydować **/akta kontroli str. 259-261/**.

Prawo do poszanowania prywatności - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiątek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Ustalono, że wychowankowie Placówki mogą posiadać własność prywatną m.in. telefony, sprzęt RTV, zdjęcia, sprzęt komputerowy, pamiątki, itp. Mają oni możliwość korzystania z posiadanego sprzętu w czasie wolnym, jak również w godzinach odrabiania lekcji, jeżeli jest to niezbędne i bezpośrednio związane z przygotowaniem się do zajęć. Sprzęty te pozostają w posiadaniu wychowanków do czasu ciszy nocnej. Młodsze dzieci mają wyznaczony czas korzystania z w/w sprzętów, mając na uwadze ich wiek oraz stopień dojrzałości.

Ustalono, że należące do wychowanków rzeczy osobiste tj. telefony, tablety, konta na portalach społecznościowych oraz prywatna korespondencja nie są kontrolowane.

Informacje dotyczące spraw osobistych dziecka są należycie chronione. Nie dochodzi do omawiania, czy komentowania sytuacji rodzinnej dziecka w miejscach przypadkowych przez osoby nieupoważnione.

Podczas przeprowadzonych oględzin Placówki stwierdzono, że dzieci mogą swobodnie korzystać z łazienek i toalet w sposób zapewniający intymność. Drzwi do tych pomieszczeń posiadają typowe zabezpieczenia.

W rozmowach dzieci zaprzeczyły, aby pracownicy obraźliwie komentowali ich pochodzenie, czy rozmawiali z niepowołanymi osobami o ich sytuacji rodzinnej, bądź prawnej.

Dyrektor wskazał ponadto, że *„Dzieci mają zapewnioną ochronę prywatności, w tym poszanowanie tajemnicy korespondencji oraz danych osobistych. Mogą posiadać rzeczy osobiste i korzystać z nich zgodnie z ustalonymi zasadami. Zapewniona jest także intymność w pomieszczeniach sanitarnych”* **/akta kontroli str. 259-261/**.

Wszyscy wychowankowie, podczas rozmów z zespołem inspektorów poinformowali, że zostali zapoznani ze swoimi prawami, obowiązkami oraz zasadami panującymi w Placówce. Ponadto jednogłośnie wskazali, że Placówka zapewnia im dostęp do informacji, dzięki którym mogą się rozwijać, poszukiwać wskazówek, porad i odpowiedzi na nurtujące ich pytania, m.in. poprzez media, czy Internet.

Stwierdzono, że dzieci są także informowane o tworzonej pomocy, o mających się odbyć w Placówce posiedzeniach Zespołu do okresowej oceny sytuacji dziecka. Wychowankowie mają

prawo wypowiadać się na temat ich dalszego pobytu w Domu. Na bieżąco są informowane o wszystkich podejmowanych wobec nich działaniach.

Prawo do informacji - rozumiane jako prawo dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi potwierdzili, że znane są im ich prawa, obowiązki oraz zasady panujące w Placówce. Wychowankowie potwierdzali zapoznanie się z Zasadami własnymi podpisami **/akta kontroli str. 21/**. Wskazali, iż Jednostka zapewnia im dostęp do informacji, dzięki którym mogą się rozwijać, poszukiwać wskazówek, porad i odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Żadne z dzieci w rozmowach z zespołem inspektorów nie wniosło uwag w przedmiotowym zakresie.

Wychowankowie wielokrotnie w toku rozmów z kontrolującymi wskazywali, że za dobre sprawowanie otrzymują tzw. „plusy”. Dopytywane co one oznaczają nie potrafiły wskazać celu ich zbierania. Zapytany o powyższe Dyrektor wyjaśnił, że w Domu *„wprowadzono przyznawanie plusów lub minusów”*, o czym wychowawcy poinformowali dzieci. Natomiast informacje *„jakie korzyści mogą przynieść plusy nie zostały klarownie przekazane, a powodem jest w toku tworzenie przez wychowawców zasad korzyści za otrzymane plusy”*. Ponadto Dyrektor poinformował, że *„Wyjaśniano mi, że chcą przygotować atrakcyjne nagrody ale wymaga to wspólnych ustaleń i aprobaty również dzieci a ostatnio trudno było zebrać całą społeczność. Dopilnuję, żeby niezwłocznie po Świątach Wielkanocnych zapoznać dzieci z pełnymi zasadami przyznawania nagród. System ten będzie ukierunkowany na promowanie zachowań empatycznych, eliminowanie skutków negatywnych działań oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem”* **/akta kontroli str. 262-263/**.

Zatem z jednej strony wychowankowie potwierdzili, że znają swoje prawa, obowiązki oraz zasady funkcjonowania w Placówce. Z drugiej strony dzieci nie zostały w sposób jasny i zrozumiały poinformowane o zasadach nowo wprowadzonego systemu „plusów”, w szczególności jego celu oraz wynikających z niego korzyści. W związku z powyższym kontrolujący uznali za zasadne, aby Dyrektor niezwłocznie podjął działania zmierzające do doprecyzowania oraz przekazania wychowankom pełnych i czytelnych zasad funkcjonowania systemu motywacyjnego.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie Placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakt telefoniczny lub elektroniczny, w tym przede wszystkim w dni wolne od nauki szkolnej oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Ustalono, że dzieci umieszczone w Placówce mają prawo do utrzymywania kontaktu z rodziną z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka. Kontakty z rodziną realizowane są poprzez urlopowanie dzieci do domów rodzinnych na wakacje, święta, ferie zimowe czy dłuższe weekendy, jeśli bliscy wychowanka posiadają zgodę sądu i wyrażają na taki kontakt zgodę. Dzieci kontaktują się z osobami bliskimi również poprzez rozmowy telefoniczne oraz komunikatory internetowe.

Dyrektor w pisemnej informacji wskazał, że *„Placówka umożliwia regularne kontakty z rodziną, zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie. Kontakty te nie są ograniczane, chyba że wymaga tego dobro dziecka. Wspierane są również wyjazdy do rodzin oraz odwiedziny w Placówce”* **/akta kontroli str. 259-261/**.

Podczas rozmów z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie poinformowali, że nigdy nikt z pracowników nie ograniczał im kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi. Dzieci podczas rozmów potwierdziły również, że członkowie rodzin i osoby bliskie mogą je odwiedzać w Placówce, a także mają zapewniony z nimi kontakt telefoniczny. Żadne dziecko nie wniosło zastrzeżeń w powyższym zakresie.

Prawo do życia bez przemocy – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowaniem wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami miały dostęp zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

Z informacji Dyrektora wynika, że *„W Placówce zapewnione jest bezpieczne środowisko. Wychowankowie są zawsze chronieni przed stosowaniem przemocy fizycznej i psychicznej. Kadra reaguje na wszelkie przejawy agresji, a konflikty rozwiązywane są poprzez rozmowę”* **/akta kontroli str. 259-261/.**

Podczas rozmów z kontrolującymi wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby wychowawcy stosowali wobec nich przemoc fizyczną bądź używali w ich obecności wulgarnych słów. Jednogłośnie zaprzeczyli również, aby kiedykolwiek wychowawcy nie zareagowali w sytuacji konfliktu pomiędzy wychowankami.

W trakcie rozmów wychowankowie wskazali, że wiedzą, za co mogą być w Placówce nagrodzeni, a za co ukarani. Dzieci poinformowały, że najczęściej stosowane nagrody to: przyznanie „plusa”, pochwały lub możliwość przedłużenia czasu na korzystanie z telefonu. Natomiast wśród kar wymieniły: zakaz korzystania z telefonu, niższe kieszonkowe bądź ograniczenie wyjścia poza Placówkę.

Dzieci zapytane, w jaki sposób wychowawcy pomagają rozwiązywać spory/kłótnie między nimi, wskazywały na rozmowę. Wychowankowie zostali zapytani o sposób rozwiązywania sporów/konfliktów między wychowawcą a wychowankiem. 7 z nich wskazało, że nie zaistniały nigdy takie sytuacje. 3 wychowanków poinformowało, że w przypadku wystąpienia takiego sporu, w jego rozwiązaniu w opinii 2 wychowanków pomaga pani Dyrektor lub pedagog, natomiast 1 wychowanek wskazał, że pomaga pani Dyrektor lub psycholog.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych – rozumiane jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej oraz opieki w trakcie choroby.

Ustalono, że w Domu zapewnia się wychowankom dostęp do odpowiedniej opieki zdrowotnej w czasie zachorowania oraz specjalistyczną opiekę lekarską (m.in. nefrologa, kardiologa, endokrynologa, neurologa, psychiatry, diabetologa), a także wsparcie psychologa. Każda wizyta z dzieckiem u lekarza odnotowana jest w kartach pobytu wychowanków. Leki przechowywane są w zamkniętym pomieszczeniu, do którego dostęp mają wyłącznie wychowawcy. Leki podawane są wychowankom wyłącznie z zalecenia lekarza na podstawie wystawionego przez niego zaświadczenia. Leki podaje wychowawca. W Jednostce kontrolowanej wprowadzono *Procedurę podawania leków podopiecznym Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu* **/akta kontroli str. 83/.**

Ustalono, że dokumentację medyczną wychowanków, w tym: karty szpitalne, wyniki badań, książeczki zdrowia, zaświadczenia lekarskie oraz terminy wizyt gromadzono i przechowywano w aktach osobowych wychowanków, które znajdowały się w gabinecie Dyrektora.

Osoba urlopująca dziecko, które na stałe przyjmuje leki, podpisuje oświadczenie, w którym potwierdza, że otrzymała leki i została poinformowana o sposobie ich podawania.

Informacje o stanie zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego, o lekach podawanych dziecku, a także informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym w szpitalu psychiatrycznym ujmowano w kartach pobytu.

Wszyscy wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów wskazali, że w przypadku problemów zdrowotnych zawsze udzielana jest im stosowna pomoc, a także realizowane są zalecenia lekarskie.

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego – rozumiane jako prawo do: wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnych dziecka, zaopatrzenia w odzież i obuwie dostosowane do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej, środki czystości oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

▪ Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Z informacji przekazanych przez Dyrektora, potwierdzonych przez wychowanków podczas rozmów z kontrolującymi wynika, że od poniedziałku do piątku obiady przygotowywane są przez kucharkę, a śniadania i kolacje przez wychowanków przy wsparciu i kontroli ze strony wychowawców. W weekendy wszystkie posiłki przygotowują starsi wychowankowie pod opieką wychowawców /akta kontroli str. 259-261/.

W aneksie kuchennym znajdowały się podstawowe produkty spożywcze, co zapewniało wychowankom dostęp do nich przez całą dobę. Aneks kuchenny wyposażony jest w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego, umożliwiające przygotowanie posiłków.

Propozycje wychowanków dotyczące posiłków uwzględniane są w jadłospisie.

W trakcie rozmów z kontrolującymi wszyscy wychowankowie poinformowali, że jedzenia jest bardzo dużo, jest ono smaczne i różnorodne. Wszyscy jednogłośnie poinformowali, że mają zapewniony dostęp do żywności i napojów, także pomiędzy ustalonymi porami posiłków oraz gdy nie mają ochoty na przygotowany przez kucharkę posiłek.

▪ Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Wysokość kwoty do własnego dysponowania przez wychowanków Placówki określa *Regulamin kieszonkowego Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”, „Promyk 1”, „Promyk 2” i „Promyk 3” w Morągu* /akta kontroli str. 89-92/.

Ustalono, że kieszonkowe wypłacane jest do 10. dnia każdego miesiąca. Jego wysokość – zgodnie z zapisami ww. Regulaminu – została ustalona na minimalną kwotę 60 zł. Na wniosek wychowawcy Dyrektor może zmniejszyć kwotę kieszonkowego, jednak nie niżej niż do poziomu określonego w obowiązujących przepisach prawa. Kieszonkowe może zostać również podwyższone na wniosek wychowawcy, jeśli jest to uzasadnione m.in. dobrymi wynikami w nauce, poprawą zachowania, rozwojem zainteresowań i talentów lub indywidualnymi potrzebami wychowanka.

Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzali własnoręcznym podpisem na listach wypłat. Podczas rozmów z kontrolującymi wszyscy wychowankowie potwierdzili, iż regularnie (co najmniej raz w miesiącu) otrzymują kieszonkowe w równej wysokości 60 zł.

Analiza list wypłat kieszonkowego wychowanków, których akta poddano kontroli, wykazała, że w okresie objętym kontrolą otrzymywali oni kieszonkowe raz w miesiącu, co potwierdzają złożone

przez nich podpisy. Wychowankowie otrzymywali kieszonkowe w wysokości 60 zł od stycznia 2026 r. do dnia kontroli. W związku ze zmianą Regulaminu kieszonkowego, wprowadzoną w dniu 28 października 2025 r., kontrolującym przedłożono także wyrównanie wypłat kieszonkowego za okres od czerwca 2024 r. do października 2025 r. Po zsumowaniu kwot przyznanego kieszonkowego z kwotami wyrównania ustalono, że w tym okresie dzieci również otrzymywały kieszonkowe w wysokości 60 zł.

Ponadto dzieci otrzymywały dodatkowe środki, określane w Jednostce jako „dodatkowe kieszonkowe”, związane m.in. z wyjazdami kolonijnymi, wycieczkami czy w związku z uczęszczaniem na kurs itp.

Kontrolujący zwrócili się do Dyrektora z pytaniem, w jaki sposób dzieci są informowane o zasadach przyznawania kieszonkowego. W odpowiedzi Dyrektor wyjaśnił, że „wychowankowie z DdDiM „Promyk 1” w Morągu otrzymują kieszonkowe w wysokości 60 zł miesięcznie i dodatkowo wychowawca pobiera dla każdego dziecka kieszonkowe na wszystkie wyjazdy zorganizowane, wycieczki szkolne, kolonie, itp. Wcześniejsze nieprawidłowości w wypłacaniu kieszonkowego zostały wyrównane do kwoty bazowej i przekazane dzieciom (w załączeniu listy kieszonkowego od VI 2025 r. do III 2026 r. Dzieci zawsze otrzymują dodatkowe kieszonkowe podczas wakacji lub ferii, na wycieczki szkolne i organizowane przez placówkę. Dzieci nie wskazują tych dodatkowych kwot ponieważ nie zostały w tej kwestii odpowiednio uświadomione przez Lidera Domu i wychowawców. Zostanie w tej sprawie przeprowadzona rozmowa z opiekunami i dziećmi. Niezwłocznie będzie to odpowiednio uregulowane i usystematyzowane aby każde dziecko miało jasną i klarowną informację co do kwoty jaka mu się należy oraz kiedy i w jakiej kwocie otrzyma dodatkowe kieszonkowe. Wychowawcy mogą również podnosić kwotę kieszonkowego za lepsze wyniki w nauce, nienaganne zachowanie, szczególne osiągnięcia, reprezentowanie placówki. Niezwłocznie zostanie przeprowadzona analiza wszystkich działań związanych z wypłatą kieszonkowego dla wychowanków i przekażę osobiście dzieciom w jaki sposób mogą pozyskać większą kwotę kieszonkowego” /akta kontroli str. 263/.

Kontrolujący stwierdzili, że pomimo obowiązywania Regulaminu kieszonkowego określającego zasady przyznawania oraz możliwość różnicowania wysokości kieszonkowego, wychowankowie nie posiadali wystarczającej wiedzy w tym zakresie.

Z ustaleń kontroli, w tym z przeprowadzonych rozmów z wychowankami, wynika, że otrzymywali oni kieszonkowe w równej wysokości, nie mając świadomości o możliwości jego zwiększenia/obniżenia ani zasad, na jakich mogłoby to nastąpić.

Powyższe znajduje potwierdzenie również w wyjaśnieniach Dyrektora, który wskazał, że wychowankowie nie zostali odpowiednio poinformowani w tym zakresie.

Powstała nieprawidłowość polegająca na braku zapewnienia wychowankom rzetelnej i zrozumiałej informacji o zasadach przyznawania kieszonkowego, co skutkowało brakiem przejrzystości w jego przyznawaniu oraz ograniczeniem możliwości korzystania przez wychowanków z przysługujących im uprawnień.

Kontrolujący wskazali ponadto, że środki finansowe przekazywane wychowankom w ramach wyjazdów na wycieczki, kolonie i inne zorganizowane formy spędzania czasu wolnego nie mogą być uznawane za kieszonkowe. Podkreślić należy, że mają one charakter celowy i są przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z konkretnymi aktywnościami, a nie na swobodne dysponowanie przez wychowanków. W związku z powyższym środki te nie powinny być wliczane do kieszonkowego ani traktowane jako jego forma, lecz jako odrębne świadczenie finansowe zapewniane w związku z organizacją wypoczynku i zajęć dodatkowych.

Zespół kontrolujących zwrócił się do wychowanków z pytaniem, czy zdarzyło się, że w ramach kary nie otrzymali kieszonkowego, wszyscy zaprzeczyli aby takie sytuacje miały miejsce.

▪ **Zaopatrzenie w odzież i obuwie**

Z informacji uzyskanej od Dyrektora wynika, że „*Wychowankowie zaopatrywani są w odzież i obuwie w miarę potrzeb. Po zgłoszeniu przez dziecko potrzeby dokonania zakupu prośba ta jest weryfikowana przez wychowawcę, a następnie przekazywana do akceptacji przez dyrektora placówki. Młodsze dzieci dokonują zakupu wraz z wychowawcą, a starsze jeśli wyrażają taką chęć robią zakupy same*” **/akta kontroli str. 259-261/**. Powyższe potwierdziły dzieci podczas rozmów z kontrolującymi.

Ustalono, że w Placówce prowadzone są karty odzieżowe, które uwzględniają zakup odzieży oraz obuwia dla wychowanków. Dyrektor poinformował, że „*W zakresie odzieży zawsze Nasi wychowankowie zaopatrzeni są w odzież, obuwie, bieliznę, zabawki (w przypadku młodszych dzieci) i inne przedmioty osobistego użytku, np. zdjęcia, pamiątki rodzinne. W szafach jest dużo ubrań: bielizny, kurtek, sweterków, itp. dostosowanych do pory roku. Za wyposażenie wychowanków odpowiedzialny jest, przede wszystkim, wychowawca kierujący procesem wychowania wychowanka*” **/akta kontroli str. 259-261/**.

Dzieci w trakcie rozmów z kontrolującymi informowały, że mogą swobodnie decydować o tym, jakiego zakupu odzieży dokonać, zgodnie z własnym gustem i potrzebami. Odzież jaką otrzymują jest nowa.

▪ **Zaopatrzenie w środki higieny osobistej oraz środki czystości**

Ustalono, że Placówka zapewnia dzieciom wyposażenie w środki higieny osobistej jak również w środki chemiczne przeznaczone do utrzymania czystości w grupie wychowawczej. Dzieci w środki higieny osobistej zaopatrywane są indywidualnie. Wychowawcy w razie potrzeby zgłaszanej przez wychowanków wydają im środki higieny osobistej oraz środki chemiczne niezbędne do zapewnienia czystości znajdujące się w magazynku. Dyrektor wskazał, że „*Wychowankowie zaopatrzeni są (...) w przybory higieniczne, takie jak: szczoteczki do zębów, pasty, mydła, szampony, żele.*” **/akta kontroli str. 259-261/**.

Wszystkie dzieci podczas rozmów z kontrolującymi potwierdziły, że wystarcza im środków do higieny osobistej/kosmetyków oraz środków czystości. Żadne z dzieci nie zgłosiło uwag w tym zakresie.

Prawo do nauki - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Zgodnie z przedłożoną informacją wychowankowie Placówki korzystali ze wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewniano im również udział w zajęciach wyrównawczych i rozwijających wiedzę i umiejętności.

Wychowankowie realizują obowiązek szkolny w:

- przedszkolu - 1 osoba,
- szkole podstawowej - 4 osoby,
- szkole branżowej/zawodowej - 2 osoby,
- liceum – 1 osoba,

– specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych – 6 osób.

Pracownicy Placówki utrzymują stały kontakt ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, co odzwierciedla prowadzona w Placówce dokumentacja, w tym zwłaszcza karty pobytu.

W rozmowach z kontrolującymi wszyscy wychowankowie potwierdzili, że posiadają niezbędne podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Wychowankowie realizujący obowiązek szkolny w szkołach ponadpodstawowych wskazali, że mieli wpływ na wybór szkoły. Poinformowali, że wychowawcy pomagają im w odrabianiu lekcji, mają możliwość udziału w korepetycjach w przypadku trudności edukacyjnych.

Dyrektor poinformował, że *„Wychowankowie mają zapewnione wsparcie edukacyjne, pomoc w nauce oraz dostęp do zajęć dodatkowych. Umożliwia się im również wybór dalszej ścieżki kształcenia. Nauka własna, w Placówce, odbywa się w godzinach popołudniowych. Młodsze dzieci odrabiają lekcje z pomocą wychowawcy, który pomaga, np. w rozwiązywaniu zadań, przepytuje z zadanego materiału. Starsze dzieci jeżeli nie potrzebują wsparcia mogą pracować indywidualnie”* /akta kontroli str. 259-261/.

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

W Placówce umożliwia się każdemu wychowankowi udział w indywidualnych i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w Placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka. Wychowankowie mają możliwość spędzania czasu wolnego według własnego upodobania, zgodnie ze swoimi potrzebami. W tym czasie m.in. spotykają się z kolegami i koleżankami, przyjmują gości, słuchają muzyki, czytają książki, grają na konsoli czy bawią się na boisku. Poza tym, dzieciom w Placówce czas wolny organizowany jest indywidualnie oraz grupowo. Ustalono, że w ramach organizacji czasu wolnego *„dzieci mają możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zarówno indywidualnie, jak i grupowo. Organizowane są różnorodne formy zajęć i wyjazdów. Wychowankowie biorą udział w różnego rodzaju zajęciach sportowych: turnieje piłki nożnej, trening w klubach sportowych, biorą udział w Olimpiadzie Sportowej organizowanej od kilku lat przez Fundację ERBUD z Warszawy. W tym roku skorzystają z nagrody jaką zdobyli na ostatniej Olimpiadzie w Lubawie. Wygrali z dwiema naszymi drużynami 25 tys. zł na wypoczynek letni dzieci. Wyjeżdżają na kolonie w góry, nad morze lub tematycznie: np. na konne obozy, Minecraft itp. Jeżdżą na wycieczki rowerowe, sływy, narty, kręgle, tyżwy”* /akta kontroli str. 259-261/.

Realizację zajęć grupowych wychowanków odzwierciedlała prowadzona w Domu dokumentacja. Wszyscy podopieczni, podczas rozmów z zespołem inspektorów, pozytywnie wypowiadali się na temat organizacji czasu wolnego, wskazując na powyżej opisane formy spędzania czasu wolnego. Ponadto wychowankowie jednogłośnie poinformowali, że Placówka umożliwia im rozwijanie pasji i zainteresowań.

Prawo do pomocy specjalistycznej – rozumiane jako prawo do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób, a także łagodzenia skutków separacji z rodziną.

Z Wykazu kadry pedagogicznej wynika, że pomocy specjalistycznej wychowankom Placówki udzielał psycholog oraz pedagog **/akta kontroli str. 111-114/**. Godziny pracy tych specjalistów dostosowane były do indywidualnych potrzeb wychowanków, co potwierdziły przedłożone kontrolującym grafiki pracy tych specjalistów.

Z przedstawionych przez Dyrektora informacji wynika, że wszystkie dzieci przebywające w Placówce objęte są wsparciem specjalistycznym. Każde dziecko podlega diagnozie oraz analizie przypadku, na podstawie których planowane są odpowiednie formy pomocy.

Pomoc specjalistyczna realizowana jest przede wszystkim poprzez indywidualne rozmowy wspierające, pracę nad rozpoznawaniem i regulacją emocji, a także wzmacnianie kompetencji społecznych. Wychowankowie mają możliwość omawiania swoich trudności z wychowawcami, pedagogiem oraz psychologiem, a prowadzone rozmowy – szczególnie w sytuacjach problemowych – są dokumentowane w kartach pobytu oraz dokumentacji indywidualnej dziecka.

W sytuacjach wymagających dodatkowego wsparcia dzieci kierowane są do specjalistów zewnętrznych, w tym psychoterapeuty, terapeuty uzależnień czy lekarza psychiatry. Placówka podejmuje w takich przypadkach niezwłoczne działania w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy, współpracując z wyspecjalizowanymi instytucjami **/akta kontroli str. 264/**.

W ramach oddziaływań specjalistycznych realizowane są również zajęcia o charakterze terapeutycznym i rozwojowym. W szczególności wychowankowie uczestniczą w programie socjoterapeutycznym „Bezpieczna Przystań”, prowadzonym przez psychologa Placówki przy wsparciu specjalisty zewnętrznego. Zajęcia te ukierunkowane są na rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami, poprawę funkcjonowania w relacjach społecznych, wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa oraz kształtowanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania trudności. Ponadto Placówka współpracuje z organizacjami zewnętrznymi, które prowadzą cykliczne zajęcia wspierające rozwój emocjonalny i społeczny wychowanków. Dodatkowo dzieci uczestniczą w zajęciach sensorycznych oraz różnorodnych aktywnościach ruchowych i integracyjnych, które sprzyjają redukcji napięcia emocjonalnego oraz budowaniu prawidłowych relacji interpersonalnych **/akta kontroli str. 265/**.

Na podstawie przedstawionych przez Dyrektora informacji, a także informacji uzyskanych w toku rozmów przeprowadzonych z dziećmi podczas kontroli ustalono, że podczas realizacji zadań zapewnia się wychowankom dostęp do wsparcia w każdej sytuacji wymagającej pomocy – zarówno w formie kontaktu z wychowawcą, jak i specjalistą. Dzieci mają zapewnioną możliwość swobodnego wyrażania swoich emocji i potrzeb, a stosowane metody pracy (rozmowa, aktywność twórcza, ruch) są dostosowane do ich indywidualnych preferencji i możliwości. Stwierdzić należy, że wychowankowie Placówki mają zapewniony stały dostęp do pomocy specjalistycznej, odpowiadającej ich potrzebom rozwojowym i emocjonalnym, a podejmowane działania mają charakter systemowy, kompleksowy i adekwatny do zdiagnozowanych trudności.

Prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia - rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Z informacji Dyrektora wynika, że w Placówce realizowane są działania przygotowujące wychowanków do usamodzielnienia, „*obejmujące rozwijanie umiejętności życiowych, gospodarowania środkami finansowymi oraz podejmowania decyzji. Placówka podejmuje działania mające na celu zdobycie przez wychowanków umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu. Dotyczy to czynności samoobsługowych, załatwianie spraw w urzędach, uczenia ekonomii domowej, terminowości, czy utrzymywania porządku w pokojach*” **/akta kontroli str. 259-261/**. Wychowankowie, w zależności od swoich możliwości i umiejętności, wykonują dyżury w pokojach, łazienkach, jadalni. W Placówce jest zatrudniona sprzątaczką, ale wiele prac porządkowych w swoim otoczeniu najbliższym wykonują wychowankowie pod opieką wychowawców. Starsi pomagają w kuchni przy przygotowywaniu posiłków (głównie śniadania i kolacje, a w weekendy także obiady).

Zarówno wychowawcy jak i specjaliści zatrudnieni w placówce prowadzą rozmowy z podopiecznymi na tematy związane z usamodzielnieniem. Udzielają wsparcia w ich wyborach, motywują do angażowania się w prace sezonowe, uczą właściwego gospodarowania budżetem, oszczędzania i samodzielnego załatwiania spraw. W przypadku, kiedy osoba usamodzielniana nie posiada prawa do mieszkania, Placówka wspiera ją w jego pozyskaniu z zasobów gminy, z której podopieczny pochodzi. Wychowankowie na rok przed usamodzielnieniem wybierają opiekuna usamodzielnienia, a najpóźniej na miesiąc przed usamodzielnieniem tworzą program usamodzielnienia **/akta kontroli str. 259-261/**.

Wszyscy wychowankowie, w rozmowie z osobami kontrolującymi potwierdzili, iż w Placówce podejmowane są działania przygotowujące ich do samodzielnego życia.

6. Ustalenia zespołu kontrolnego dotyczące uwag zawartych w piśmie Rzecznika Praw Dziecka w zakresie funkcjonowania Placówki

a) Działania Placówki po powzięciu informacji od Rzecznika Praw Dziecka

Dyrektor Placówki wskazał, iż informacje o możliwych nieprawidłowościach w zakresie sprawowania opieki nad wychowankami Placówka otrzymał również w piśmie od Rzecznika Praw Dziecka w dniu 24 marca 2026 r. Po otrzymaniu tych informacji podjął niezwłoczne działania wyjaśniające, mające na celu rzetelne i obiektywne ustalenie stanu faktycznego. Działania te obejmowały:

- przeprowadzenie anonimowego badania ankietowego pośród wychowanków Placówki,
- przeprowadzenie indywidualnych rozmów z dziećmi w warunkach zapewniających swobodę wypowiedzi,
- analizę funkcjonowania grupy wychowawczej oraz konsultacje z personelem mającym bezpośredni kontakt z wychowankami.

Z przekazanych przez Dyrektora wyjaśnień wynika, że zgłoszone zarzuty nie znalazły potwierdzenia ani w wypowiedziach wychowanków, ani w obserwacjach kadry. Ponadto wskazano, iż dotychczasowa praca wychowawcy, którego dotyczyło pismo była wielokrotnie oceniana pozytywnie, i nie stwierdzono żadnych uchybień w zakresie przestrzegania praw dziecka. Dyrektor wskazał, iż: „(...) [tu wskazano imię i nazwisko wychowawcy] zawsze staje w obronie podopiecznych w sytuacjach szkolnych i społecznych. Należy jednak zaznaczyć, że przestrzeganie regulaminu Placówki bywa dla niektórych wychowanków trudne. Konsekwencja wychowawcy w egzekwowaniu zasad bywa postrzegana jako „niewygodna”, co może generować opór lub niechęć. (...) Dodatkowo przeprowadziłam rozmowy z wychowankami, którzy

usamodzielnili się w 2025 r. i pozostawali pod bezpośrednią opieką [tu wskazano imię wychowawcy]. Ich opinie są niezwykle pozytywne, pełne szacunku i wdzięczności. Praca wychowawcza w naszej Placówce opiera się na budowaniu poczucia bezpieczeństwa poprzez jasne określanie granic. Wymagania stawiane przez [tu wskazano imię i nazwisko wychowawcy] są elementem przygotowania wychowanków do samodzielnego życia. Brak akceptacji tych zasad przez niektórych podopiecznych jest naturalnym etapem procesu wychowawczego, a nie przejawem niewłaściwego traktowania. Mając na uwadze zgromadzony materiał, w moim odczuciu wniesiona skarga może być wynikiem subiektywnej frustracji osoby składającej pismo. Może ona wynikać z niechęci do osoby wymagającej, która dba o dokończenie rozpoczętych zadań i przestrzeganie ustalonych norm społecznych” /akta kontroli str. 266-272/.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Placówki, w reakcji na sygnały o niepokojących zdarzeniach w Domu, pedagog przeprowadził wśród wychowanków Placówki badanie ankietowe, którego podsumowanie stanowią **akta kontroli str. 273–274**. Kwestionariusz ankiety obejmował 9 pytań, w tym 4 pytania oceniane w skali od 1 do 10 oraz 5 pytań otwartych.

Wyniki ankiety przedstawiały się następująco:

- na pytanie o poczucie bezpieczeństwa w Placówce 10 wychowanków z 12 dzieci udzielających odpowiedzi na to pytanie wskazało najwyższą ocenę – 10, natomiast 2 osoby oceniły swoje poczucie bezpieczeństwa na poziomie niższym tj. 8.
- na pytanie o relacje z pracownikami Placówki zostały ocenione pozytywnie – 10 wychowanków przyznało ocenę 10, 2 osoby ocenę 9, 1 osoba wskazała 8 a jedna 6.
- na pytanie o poziom zaufania wychowanków do pracowników: 6 dzieci wskazało ocenę 10, 4 osoby ocenę 9, 1 osoba ocenę 8, 1 osoba ocenę 7 oraz 1 osoba ocenę 6.
- na pytanie o relacje pomiędzy wychowankami również oceniane są jako dobre, choć bardziej zróżnicowane: 6 osób wskazało ocenę 10, 2 osoby ocenę 9, 3 osoby ocenę 8, 1 osoba ocenę 7, 1 osoba ocenę 6 oraz 1 osoba ocenę 5.
- w odniesieniu do działań edukacyjnych prowadzonych w Placówce, wszystkie 14 osób potwierdziło, że tematy dotyczące praw dziecka, bezpiecznych relacji oraz sposobów reagowania w sytuacjach trudnych są z nimi omawiane.
- w zakresie ochrony wizerunku i danych osobowych 13 wychowanków odpowiedziało, że ich wizerunek i dane osobowe są odpowiednio chronione, natomiast 1 osoba oceniła ten obszar jako realizowany w stopniu średnim.
- na pytanie dotyczące bycia świadkiem przemocy w Placówce 10 wychowanków odpowiedziało przecząco, natomiast 4 osoby wskazały na występowanie sytuacji konfliktowych pomiędzy dziećmi, takich jak kłótnie lub bójki, żaden z wychowanków nie wskazał na przemoc ze strony pracowników; podobnie w przypadku doświadczenia przemocy – 10 wychowanków zaprzeczyło, aby doświadczyło takich sytuacji, natomiast 2 osoby wskazały na incydenty pomiędzy wychowankami (np. bójki), bez odniesienia do zachowań kadry, a 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.
- na pytanie o dostępność do informacji o możliwościach uzyskania pomocy w trudnych sytuacjach 10 wychowanków potwierdziło ich dostępność w Placówce, 1 osoba wskazała brak takich informacji, natomiast 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Odpowiedzi na pytania otwarte wskazują, że 5 wychowanków nie zgłosiło żadnych braków w funkcjonowaniu Placówki. Zgłaszane postulaty dotyczyły głównie kwestii bytowych i organizacyjnych – 2 osoby wskazały potrzebę odświeżenia pomieszczeń oraz możliwość

posiadania zwierząt, natomiast 4 osoby wyraziły potrzebę zmiany zasad dotyczących korzystania z telefonów. Wśród odpowiedzi pojawiły się również pozytywne opinie – 1 wychowanek wskazał, że podoba mu się podwórko, 1 osoba oceniła pozytywnie całokształt funkcjonowania Placówki, a 1 wychowanek podkreślił dobrą atmosferę w grupie oraz pozytywne relacje z wychowawcami.

b) Ustalenia wynikające z kontroli oraz rozmów przeprowadzonych przez inspektorów Wydziału Polityki Społecznej

Z rozmów przeprowadzonych w dniach od 30 marca do 2 kwietnia 2026 r. przez zespół kontrolny z dziećmi wynika, że nie potwierdziły się wskazane w piśmie Rzecznika Praw Dziecka nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania Placówki. Żadne z dzieci nie wskazało, aby wychowawca Placówki miał dopuszczać się zachowań naruszających ich godność, w szczególności poprzez ich upokarzanie, wyśmiewanie, używanie wulgaryzmów, odnoszenie się do ich sytuacji rodzinnej oraz podnoszenia głosu. Zaznaczyć należy, że rozmowy te przeprowadzone zostały bez udziału pracowników Placówki, w miejscu gwarantującym zachowanie dyskrecji i komfortu dzieci.

W toku czynności kontrolnych Dyrektor poinformował, iż wychowankowie nie składali ustnie ani pisemnie żadnych skarg/uwagi dotyczących funkcjonowania Placówki i sprawowanej nad nimi opieki. W pisemnych wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, że *„żadne dziecko z Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk 1” w Morągu, nie zgłaszało aby wychowawcy, zwłaszcza [tu wskazano imię i nazwisko wychowawcy], źle ich traktował lub, że były łamane ich prawa”* /akta kontroli str. 275/. Ustalono ponadto, iż Jednostka nie prowadzi księgi skarg. Dyrektor poinformował, że Placówka ma na celu stwarzać atmosferę domu a nie instytucji, gdzie jest rejestr skarg, dlatego nigdy nie było potrzeby tworzenia szczególnego rejestru w tym zakresie. Wychowankowie w każdej chwili mogą doręczyć skargę Dyrektorowi, która jest odnotowywana w rejestrze pism /akta kontroli str. 276-277/. Dyrektor poinformował również, iż w przypadku zgłoszenia przez dziecko niewłaściwego traktowania, przemocy fizycznej bądź psychicznej ze strony pracowników Placówki lub innego wychowanka przeprowadzana jest na osobności rozmowa z pokrzywdzonym dzieckiem, następnie rozmowa z osobą, która dokonała niewłaściwego zachowania oraz analiza, konfrontacja, podsumowanie i wyciągnięcie wniosków i ustaleń tak aby dziecko, które jest pokrzywdzone czuło wsparcie i udzielenie pomocy w zakresie takim jakiego wymaga dana sytuacja. Czynności te są dokumentowane. Jeżeli dana sytuacja wymaga, dziecko objęte jest wsparciem psychologa, pedagoga lub psychoterapeuty. Nigdy nie zostawiamy dziecka z jego problemami i rozterkami. Obecnie nikt nie zgłaszał personelowi Placówki sytuacji przemocy fizycznej bądź psychicznej, raczej drobne konflikty między wychowankami, które rozwiązywane są na bieżąco przez wychowawcę lub pedagoga /akta kontroli str. 278-279/.

c) Wyniki rozmów inspektorów Wydziału Polityki Społecznej z wychowawcami Placówki

W toku czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z wychowawcami zatrudnionymi w Placówce, Dyrektorem Placówki oraz pedagogiem. Rozmowy miały charakter indywidualny i dotyczyły zarówno bieżącego funkcjonowania Placówki, jak i relacji pomiędzy kadrą a wychowankami, w szczególności w kontekście sygnałów przekazanych przez Rzecznik Praw Dziecka. Przebieg rozmów został udokumentowany w protokołach stanowiących **akta kontroli str. 280–295**.

Z informacji udzielonych kontrolującemu wynika, że wychowawcy w codziennej pracy z dziećmi kierują się zasadami poszanowania godności wychowanków. Wszyscy rozmówcy jednoznacznie zaprzeczyli stosowaniu wobec dzieci jakichkolwiek form przemocy słownej, w tym używania słów

wulgarnych, obraźliwych czy poniżających. Jednocześnie wskazali, że nie byli świadkami takich zachowań ze strony innych pracowników Placówki, ani nie otrzymywali od wychowanków sygnałów wskazujących na występowanie tego rodzaju sytuacji. Jednocześnie podkreślano, że w pracy wychowawczej stosowane są metody oparte na dialogu, konsekwencji wychowawczej oraz jasnym określaniu granic, bez użycia środków przymusu.

W toku rozmów jeden z wychowawców wskazał na jednostkową sytuację zgłoszoną przez wychowankę, dotyczącą podniesienia głosu przez wychowawcę. Z ustaleń wynika, że zdarzenie to miało charakter incydentalny i było związane z niewywiązaniem się przez wychowanka z przyjętych obowiązków. W ocenie wychowawcy sytuacja ta nie miała charakteru przemocy, lecz stanowiła element oddziaływań wychowawczych, związanych z egzekwowaniem ustalonych zasad funkcjonowania w Placówce.

Ponadto wychowawca, którego dotyczyło pismo Rzecznika Praw Dziecka, złożył szczegółowe pisemne oświadczenie, w którym nie zgodził się z przedstawionymi zarzutami. W treści oświadczenia wskazał, że jego działania zawodowe są ukierunkowane na kompleksowe wsparcie wychowanków, obejmujące sferę emocjonalną, społeczną i edukacyjną. Podkreślił, że w swojej pracy wielokrotnie podejmował działania wykraczające poza standardowe obowiązki, w tym wspierał wychowanków w procesie usamodzielnienia, pozyskiwał środki finansowe, organizował leczenie oraz wspierał w utrzymywaniu kontaktów z rodziną. Zwrócił również uwagę na wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz brak wcześniejszych zastrzeżeń do sposobu wykonywania swoich obowiązków **/akta kontroli str. 296/**.

7. Pozostałe ustalenia

W dniu 30 marca 2026 r. zespół kontrolujących przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 297-298**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka usytuowana jest na 1 piętrze dwukondygnacyjnego budynku przy ul. Żeromskiego 19 i składa się z:

- 4 pokoi mieszkalnych 2 osobowych - zamieszkałych przez 8 dzieci,
- 2 pokoi mieszkalnych 3 osobowych – zamieszkałych przez 6 dzieci,
- salonu z balkonem stanowiącego miejsce wspólnego wypoczynku, wyposażonego w dwie kanapy, fotele, telewizor, komodę, stół z krzesłami,
- kuchni z jadalnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz przygotowywania i spożywania posiłków,
- 1 łazienki z prysznicem i umywalką oraz miejscem do prania i suszenia odzieży,
- 2 toalet, umożliwiających korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodnie z zasadami higieny,
- pokój wychowawców z zamykaną szafą do przechowywania leków,
- magazynek do przechowywania środków czystości.

Do dyspozycji wychowanków pozostaje również teren zielony wokół Placówki, gdzie dzieci mogą aktywnie spędzać czas wolny między innymi boisko do gry w piłkę koszykową i nożną, ławki, teren do jazdy na rowerze.

Stwierdzono, iż wszyscy wychowankowie, (w tym przebywający na co dzień w placówkach, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wrispz (wykazani w wyciągu z ewidencji wychowanków) mają swoje łóżka, oraz przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży i miejsce

do nauki. Pomieszczenia są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia swobodne korzystanie z wyposażenia.

UWAGI I WNIOSKI

Mając na uwadze ustalenia kontroli, uwzględniające również przeprowadzone przez zespół inspektorów rozmowy z wychowankami jak i wychowawcami należy stwierdzić, że nieprawidłowości w zakresie traktowania dzieci przez kadrę Placówki wskazane w piśmie Rzecznika Praw Dziecka nie potwierdziły się.

Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami stwierdzić należy, że dzieci co do zasady pozytywnie oceniły opiekę sprawowaną przez wychowawców, co świadczy o tym, iż kontrolowana Jednostka dba o zabezpieczenie standardu usług, o których mowa w § 18 rozporządzenia. Placówka, poza stwierdzonymi nieprawidłowościami, realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanych planach pomocy dzieciom.

Indywidualna dokumentacja wychowanków, których wyłoniono do próby kontrolnej, prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym.

W celu zminimalizowania ryzyka powstania uchybień i nieprawidłowości w realizacji zadań, należy wdrożyć instruktaż udzielony w toku kontroli, w bieżącą pracę Jednostki.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Dokumentować fakt wysłuchania dziecka dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.**
- 2. Zapoznać wychowanków z obowiązującymi i nowo wypracowanymi zasadami przyznawania oraz wypłacania kieszonkowego. Kopię dokumentacji potwierdzającej zapoznanie się dzieci z tymi regulacjami przesłać organowi kontroli do wglądu.**

POUCZENIE

Stosownie do art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Wioletta Sinkiewicz - główny specjalista

Iwona Czmochowska - główny specjalista